

УДК 81'255.4'371=161.2:[821.111-31(73)Р.Бредбері.03]

ОПОВІДАННЯ «THE SMILE» Р. БРЕДБЕРІ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ: ДО ПИТАННЯ СИНХРОННОЇ МНОЖИННОСТІ

Федів О.Є.

Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті досліджено чотири українські переклади оповідання Р. Бредбері «The Smile» з погляду синхронної множинності. Описано явище множинності в перекладі. Детально проаналізовано кожен переклад щодо відтворення ключових рис оригіналу. Зроблено висновки щодо перекладацьких рішень кожного перекладача (Я. Веприняка, Л. Коломієць, А. Євса, Б. Сторохи). Зазначено перспективу подальшого дослідження, яке полягає у вивченні рецепції творчості Р. Бредбері в українській полісистемі.

Ключові слова: Р. Бредбері, синхронна множинність, переклад, Я. Веприняк, Л. Коломієць, А. Євса, Б. Стороха.

Постановка проблеми. Множинність в перекладній літературі – явище поширене і необхідне. Вона дає можливість «оновити» застарілий переклад з точки зору мови, по-новому

висвітлити задум автора, показати різні підходи до перекладу. З огляду на те, що Р. Бредбері належить до сучасної епохи (XX-XXI ст.), актуальним є питання синхронної множинності.

Проте, це явище не має систематичного характеру, коли мова йде про перекладну спадщину автора, воно є okazionalним. З огляду на це, оповідання «The Smile» є радше винятком, адже у період з 1999 р. по 2014 р. воно вийшло у чотирьох українських перекладах (Я. Веприяка, Л. Коломієць, А. Євси, Б. Сторохи).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання перекладацької множинності в українському перекладознавстві досліджували Г. Кочур (1962), М. Новикова (1971), Р. Доценко (1982), А. Содомора (1994), О. Лучук (1996) тощо. Ще далекого 1962 року Г. Кочур писав, що «загалом це річ цікава і повчальна – мати по кілька перекладів одного класичного твору, особливо коли твір стилістично складний» [5, с. 80]. І якщо із діахронною множинністю все зрозуміло – застарілі з погляду мови переклади потрібно замінювати новими, ближчими до читача, то необхідність синхронної множинності залишалася під питанням. У своїй статті «Урок двох майстрів» М. Новикова наголошує: «[...] узвичаєна думка, що, мовляв, переклади мають замінити один одного тільки в історичному порядку [...] явно втрачає своїх прихильників» [6, с. 94-95]. На сучасному етапі розвитку перекладознавства синхронна множинність вважається позитивним явищем.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на те, що перші переклади творів Р. Бредбері українською мовою датуються серединою ХХ ст., повне видання творів письменника в українських перекладах ще не вийшло з друку. Восени 2015 р. з'явилися 2 томи перекладів оповідань Р. Бредбері, де, поруч із старими перекладами, розміщено ряд нових, досі неопублікованих. Тому ще немає ґрунтовної розвідки, яка б містила аналіз методів, що їх застосовували українські перекладачі при відтворенні стилістики малої прози Р. Бредбері.

Мета статті полягає в комплексному дослідженні чотирьох українських перекладів оповідання Р. Бредбері «The Smile» і аналізі перекладацьких рішень кожного перекладача з огляду на домінуючі риси оригіналу.

Виклад основного матеріалу. Оповідання «The Smile» Р. Бредбері входить до хрестоматій із вивчення світової літератури за 6 клас. У цій розвідці проаналізовано чотири переклади оповідання українською мовою (Я. Веприяка, Л. Коломієць, А. Євси, Б. Сторохи). Крізь увесь твір проходить протиставлення «усмішки» та реального світу, в якому панує бідність, руйнація, ненависть, доповнені відчуттям холоду, тоді як «усмішка» асоціюється з чимось прекрасним, добрим, теплим. Оповідання починається з опису холоду (погода та фізичне відчуття), а завершує його опис холодного місяця, що створює відповідну атмосферу. Описуючи погоду і місцевість, автор використовує словосполучення «*rimed country*» [8] (rime – frost, powdery ice [9, с. 1222]). Відтворюючи образ холоду у цій фразі, Я. Веприяка використовує віддієслівний епітет з елементом кольорему, яка підсилює та експлікує колір інєю, створюючи цікавий образ, – «*вибіленими інєєм полями*» [2], Л. Коломієць, як і Б. Стороха опускають епітет та колірний компонент – «*вкритого інєєм селища*» [1], «*укритих*

памороззю обійстях» [4, с. 196]. А. Євса вилучає опис погоди, спрощуючи переклад і втрачаючи важливий компонент – «*навколишніх селищах*» [3, с. 194]. Далі акцент зміщено на фізичне відчуття холоду хлопцем: «*The small boy stamped his feet and blew on his red, chapped hands*» [8], яке було відтворено таким чином: Я. Веприяка: «*Хлопчисько притупцював на місці і дмухав на свої червоні, у саднах, руки*» [2], Л. Коломієць: «*Він тупцював на місці й хекав на свої червоні, обвітрені руки*» [1], А. Євса: «*Тупцюючи на місці й хукаючи на червоні від холоду, порепані руки, він [...]*» [3, с. 194] (перекладач експлікує відчуття холоду, додавши фразу «*від холоду*»), Б. Стороха: «*Малий тупцював на місці, дмухав на свої червоні, у саднах, руки*» [4, с. 196].

Холод, який відчувають люди того ранку, підсилено описом голоду і загального стану: «*So here we are on a Thursday morning with our guts plastered to our spines, cold, live in caves and such*» [8]. У перекладі Я. Веприяка присутній експресивний зсув: «*От і стоїмо тут із самісінького ранку, кишки судомить, стукотимо від холоду зубами – нові троглодити*» [2], де нейтральне «*cold*» відтворено за допомогою ідіоми «*стукотимо від холоду зубами*». Також цікавою є лексема «*троглодити*» (первісна печерна людина, яка не вміла будувати житла [7:10, с. 280]), яка дещо зміщує акцент оригіналу. Фраза «*live in caves*», на нашу думку, вказує на крайню ступінь зубожіння, а не на невміння будувати житло. Проте, вважаємо вибір перекладача доречним, адже потенційно незрозуміле для учня 6 класу слово заохочує до лексикографічного дослідження і сприяє збагаченню особистого лексикону. Л. Коломієць пропонує менш експресивний варіант: «*От і маємо: стоїмо тут удосвіта в холоді, усередині все злиплося від голоду, самі живемо в печерах*» [1], проте вона міняє місцями холод і голод, акцентуючи на холоді. Дещо спрощеним видається переклад А. Євси: «*Ми голодні, холодні, живемо в печерах*» [3, с. 195], де розмовну ідіому «*with our guts plastered to our spines*» замінено на нейтральне «*голодні*». На жаль, у перекладі Б. Сторохи лексемі «*cold*» не відтворено: «*усі нутроці присихають до хребта, живемо в якихось хижках*» [4, с. 197].

Вкінці оповідання автор описує холодну ніч, протиставляючи її теплій усмішці. Холод, в першу чергу, це – світло місяця: «*it was a cold white light*» [8]. Троє перекладачів (а саме, Я. Веприяка, Л. Коломієць і Б. Стороха) пропонують прямий відповідник «*холодне біле світло*» [2; 1; 4, с. 200], тоді як А. Євса надає цій фразі експресивнішого забарвлення, замінюючи кольорему «*white*» (білий) на «*блідий*» (неяскравий, слабо забарвлений [7:1, с. 201]): «*холодне бліде проміння*» [3, с. 197], оскільки в українській культурі місяць переважно описують блідим (Напур., Т. Шевченко, «*Реве та стогне*»: А блідий місяць на ту пору ...). Образ холодного місяця простежуємо і в такому уривку: «*the moon sailed up and then down the cold sky towards morning*» [8]. Я. Веприяка та А. Євса дещо спрощують образ: «*місяць плив у холоднім небі спочатку вгору, потім униз, назустріч ранку*» [2] і «*і тільки місяць, спершу піднімаючись, а потім, уже над ранок, опускаючись, плив у холодному небі*» [3, с. 197], використовую-

ючи нейтральне «плисти». Л. Коломієць створює цікавий образ місяця за допомогою лексеми «веслувати», персоніфікуючи місяць, надаючи йому людських характеристик, що підсилено займенником «собі»: «місяць веслував собі у холодному небі спершу догори, потім донизу назустріч ранку» [1]. Вдалий на нашу думку відповідник знаходимо і в Б. Сторохи: «місяць човником плив холодним небосхилом до наступного світанку» [4, с. 200]. Замінивши «небо» на «небосхил», перекладач опустив напрям руху (вгору-вниз), адже лексема «небосхил» містить компонент «схил», що передбачає саме такий рух. Окрім цього, художнє порівняння у вигляді типової для української мови конструкції – орудного відмінка, створює цікавий образ місяця-човника.

Бідність і руйнація – типові ознаки майбутнього світу (події відбуваються 2061 р.), вони підкреслюють контраст між тим, що люди мають, і тим, що є прекрасним, духовним, але, на жаль, ненависним для людей. По-перше, це опис будівель: «ruined buildings», «ruined city», «ruined farm dwelling» [8]. За допомогою повтору лексеми «ruined», автор наголошує на тотальності руйнації. Я. Веприняк пропонує такі відповідники: «розбитих будівель», «зруйнованого міста», «розбитої ферми» [2]. Лексема «розбитий» вказує не лише на руйнацію, а й на знівечений стан через тривале використання. Л. Коломієць і Б. Стороха тричі вживають лексеми «зруйнований», наголошуючи на монотонності краєвиду. А. Євса застосовує схожий підхід: «руїни будинків», «зруйнованого міста», «зруйнованої ферми» [3, с. 195]. Весь масштаб руйнувань описано в такому уривку: «Things were in a fearful mess there for a while. All we got now is bits and pieces» [8], який є досить нейтральним щодо вибору лексем. При його відтворенні перекладачі використали різноманітні стилістично марковані відповідники, роблячи переклад експресивнішим від оригіналу, наголошуючи на жалюгідному становищі людей. Для опису усього безладу Я. Веприняк використовує лексеми «веремія» (сильний крик, галас з метушнею, безладним рухом [7:1, с. 328]), підсилену означенням «самісінька»: «Стільки часу самісінька веремія була... І лишилися нам лише уламки...» [2]. Л. Коломієць пропонує такий варіант: «Довгенько тривала уся ця колотнеча. А нам дісталися самі кісточки та ратички» [1]. Використання демінутивних суфіксів тільки підкреслює жалюгідність становища, а розмовне «кісточки та ратички» створює образ недоїдків і є експресивнішим від оригіналу. Переклад А. Євси – нейтральніший від двох попередніх: «Деякий час усе було в такому жахливому безладді, що до нас дійшли тільки жалюгідні рештки» [3, с. 195]. Найменш вдалим виглядає переклад Б. Сторохи: «Стільки часу – жахливий розбрат. А все, що в нас залишилося, – одні шматки й уламки...» [4, с. 197]. На нашу думку, лексеми «розбрат» тут вжито недоречно, адже акцент зміщено із результату на процес (розбрат – ворожнеча, розлад між ким-небудь [7:8, с. 615]). Окрім цього, використання обох лексем (шматки й уламки) вважаємо зайвим і штучним, тоді як в оригіналі «bits and pieces» (any small things of various kinds [9, с. 118]) є усталеним виразом.

Загальний жалюгідний стан оточення описано в такому реченні: «cities all junk, roads like jigsaws from bombs and half the cornfields glowing with radio-activity at night» [8]. Я. Веприняк: «Міста – купи руїн, дороги від бомбардувань – наче пилка, вгору-вниз, поля ночами світяться, радіоактивні...» [2], Л. Коломієць: «Замість міст – звалища мотлоху, шляхи від бомб ніби викорчовані, а половина полів уночі світяться від радіації» [1], А. Євса: «міста наші – руїни, дороги геть розбито бомбами, а добра половина полів світяться поночі від радіоактивності» [3, с. 195], Б. Стороха: «міста – це руїни, дороги – наче їх розпиляли бомби, а поля вночі світяться від радіації» [4, с. 197]. Лексеми «радіація» в перекладі Л. Коломієць та Б. Сторохи вважаємо неточною, адже в оригіналі мова йде саме про «радіоактивність», а це інше явище. Л. Коломієць влучно перекладає лексеми «junk» як «звалища мотлоху», акцентуючи не лише на руйнації, а й на тому, що все це вже нікому не потрібно, на відміну від інших перекладачів, які використовують лексеми «руїни». Далі Р. Бредбері підсумовує: «Ain't that a lousy stew, I ask you?» [8]. Автор вживає лексеми «stew» як суміш усього вищезгаданого. На нашу думку, в лексемі «підлота» в перекладі Я. Веприняка («Ось і скажи, Томе, що це, коли не остання підлота?») [2] в першу чергу актуалізовано семи «поганий» та «негідний», натомість в оригіналі акцент зроблено на мішанині, суміші зруйнованих міст, доріг та радіоактивних полів. Л. Коломієць використовує нейтральне «безлад», підсиливши його означенням «огидний»: «Ото я й запитую, Томе, хіба це не огидний безлад?» [1]. У перекладі А. Євси це словосполучення відсутнє, що значно збіднює мову перекладу: «Хіба не так?» [3, с. 195]. Б. Стороха вживає найекспресивніший відповідник: «Я питаю: хіба це не паскудна гидота?» [4, с. 197].

Образ руйнації продовжує дорога, яку описано як «bomb-pitted road» [8], наголошуючи на воронках, які утворилися після бомбардування. У перекладі Я. Веприняка відбувається експресивний зсув за допомогою персоніфікації, коли дорога набуває людських рис за допомогою епітета «поранена»: «поранену воронками дорогою» [2]. У трьох інших перекладах компонент «воронка» не експліковано: Л. Коломієць: «зруйнованою вибухами дорогою» [1], А. Євса: «розбитою бомбами дорогою» [3, с. 196], Б. Стороха: «понівеченою бомбами дорогою» [4, с. 199]. Проте, Б. Стороха вживає експресивне «понівечена», наголошуючи на результаті бомбардування.

Окремої уваги заслуговує опис жалюгідного становища людей та їхньої загальної бідності. В першу чергу це стосується одягу: «soiled gumpy-sack clothing of the men» [8]. Я. Веприняк і Б. Стороха вибирають нейтральне «брудний»: «брудний, з грубої мішковини, одягу сусідів» [2], «брудний, з грубої мішковини, одяг сусідів» [4, с. 196]. Л. Коломієць використовує експресивніше «засмальцьований», що вказує на багаторазове використання одягу: «засмальцьований, з цупкої мішковини одяг балакунів» [1]. А. Євса опускає це означення, втрачаючи інформацію, яка доповнює опис людей: «грубий дотатканий одяг тис, що стояли перед ним» [3, с. 194].

Ще одним прикладом опису одягу людей є таке речення: «grimy coats and greasy hats» [8]. Означення «grimy» (covered with dirt [9, с. 625]) вказує не лише на бруд, а й на чорний колір одягу, тоді як «greasy» окрім бруду передбачає також сальність. У перекладі знаходимо різні відповідники, в яких актуалізовано різні відтінки значення. Так, лише А. Євса обирає найточніший відповідник до «greasy» – «засмальцьовані», решту використовують гіперонім «брудний». Щодо першого означення, то Я. Веприняк вживає розмовне «вимазаній»: «вимазані рядна та брудні капелюхи» [2]. Не зовсім зрозуміле використання іменника «рядно», яке означає «вид простирадла або покривала з ряднини/різнокольоровий килим або ковдра з грубої вовни» [7:8, ст. 923] і аж ніяк не верхній одяг. Л. Коломієць використовує емоційно забарвлене «страхотливий», вказуючи не лише на відсутність чистоти одягу, а й на його жалюгідний стан: «страхотливу одіж та брудні капелюхи» [1]. А. Євса надає перевагу означенню «вбогий», зміщуючи акцент із чистоти одягу на його якість (убогий – недорогий, неякісний, з поганого матеріалу [7:10, ст. 357]): «вбогий верхній одяг і засмальцьовані капелюхи» [3, с. 195]. Б. Стороха використовує означення «залоснений», похідне від лексеми «лій» (жир рогатої худоби, що вживається в їжу [7:4, с. 512]): «залоснені пальта й познімали брудні капелюхи» [4, с. 197].

Особливо бідне становище людей показано в такому реченні: «but not many were buying, not many had the wealth» [8], де лексему «wealth» вжито іронічно, адже мова йде про чашку кави, яку мало хто міг собі дозволити купити. Я. Веприняк обирає фразеологізм: «мало кому дозволяла кишеня» [2]. В перекладі Л. Коломієць і Б. Сторохи іронію втрачено: «бо мало в кого вистачало на це грошей» [1], «у небагатіох щось було в кишенях» [4, с. 196]. Натомість її вдало відтворено в перекладі А. Євси: «не кожен міг дозволити собі таку розкіш» [3, с. 194].

Загальну руйнацію світу майбутнього протиставлено «усмішці», яка є ключовим образом усього оповідання. Її описано кількома фразами, які є надзвичайно важливими для правильного розуміння задуму автора. Коли головний герой вперше бачить на власні очі те, у що він мав плюнути (картину «Мона Ліза»), він вражений красою полотна: «'But,' said Tom, slowly, 'she's beautiful.'» [8]. Означення «beautiful» тут відіграє надзвичайно важливу роль – воно протиставляється тому світу, в якому живе Том, де не залишилося нічого прекрасного. Я. Веприняк і Л. Коломієць обрали відповідник «гарна»: «– Але, – повільно мовив Том, – вона ж гарна!» [1], «– Але, – повільно вимовив Том, – вона ж гарна!» [2], натомість А. Євса і Б. Стороха надали перевагу означенню «прекрасна»: «– Але ж вона прекрасна... – поволі мовив Том» [3, с. 196], «– Але, – повільно вимовив Том, – вона прекрасна!» [4, с. 198], що, на нашу думку, є доречнішим з погляду не лише протиставлення реальності, а й експресивно рівноцінної передачі враження головного героя.

Посмішку жінки описано далі: «The woman in the portrait smiled serenely, secretly, at Tom» [8]. Розбіжності в перекладі стосуються лек-

семи «serenely» (serene – very calm and peaceful [9, с. 1496]), яку А. Євса і Б. Стороха переклали як «спокійно»: «На картині жінка спокійно й таємниче усміхалася до Тома» [3, с. 196], «Жінка на картині усміхалася до Тома спокійно, таємниче» [4, с. 199]. Б. Стороха доречно зміщує акцент на усмішку та її характеристики, розмістивши прислівники вкінці речення, тоді як у перекладі А. Євси акцентів не знаходимо. Я. Веприняк обирає «сумовито», через що сему «спокій» втрачено, натомість описано настрої жінки, що відсутнє в оригіналі: «Жінка на картині посміхалася таємниче-сумовито» [2]. Л. Коломієць використовує лексему «лагідно», що є синонімом до «спокійно» і часто вживається стосовно усмішки: «Жінка усміхалася Тому з картини лагідно й загадково» [1].

У самому кінці оповідання знаходимо речення, яке підсумовує ціле оповідання: «And he thought, over to himself, quietly, the Smile, the lovely Smile» [8]. Усмішку описано як «lovely», де актуалізовано дві семи – «beautiful» і «eliciting love». Перекладачам довелося вибирати між двома відтінками значення. Я. Веприняк і А. Євса вживають означення «чарівна», апелюючи до зовнішньої краси: «Він [...] тихо повторював про себе, знову й знову: «Усмішка, чарівна усмішка...» [2], «Том [...] подумки знову й знову повторював: «Усмішка... Чарівна Усмішка...» [3, с. 197]. Л. Коломієць і Б. Стороха надають перевагу лексемі «люба»: «І подумки промовляв до себе, знову і знову: «Усмішка, люба Усмішка» [1], «[...] пошепки повторюючи: «Усмішко, люба усмішко...» [4, с. 200], що вважаємо вдалим відповідником, адже тут актуалізовано семи «дорогий», «близький», «коханий», що показує ставлення Тома до вже такого рідного клаптика полотна. Вживання окличного відмінка в перекладі Б. Сторохи вважаємо помилковим, адже це не є звертання до усмішки, оскільки присутній означений артикль.

У наступному уривку усмішку описано як «warm» і «gentle»: «He shut his eyes and the Smile was there in the darkness. And it was still there, warm and gentle» [8]. Я. Веприняк замінює другий епітет, який вказує на ніжність усмішки, на «цира», що типово поєднується з іменником «усмішка», проте вказує на її справжність, що відсутнє в оригіналі: «Він заплющив очі, і знову у темряві перед ним – Усмішка. Лагідна, цира» [2]. Л. Коломієць і А. Євса перекладають ці епітети як «тепла» і «лагідна/ніжна»: «Він заплющив очі, а Усмішка не зникла у темряві. Вона все ще була з ним, тепла і лагідна» [1], «Він заплющив очі і навіть у темряві бачив перед собою Усмішку. Він бачив її, теплу та ніжну» [3, с. 197]. Б. Стороха зміщує акцент з усмішки на відчуття хлопця: «Він заплющив очі, але Усмішка знову була там, у темряві. І було так тихо, тепло й спокійно» [4, с. 200], проте помилково перекладає прислівник «still» (все ще) як «тихо», переплутавши займенник «it», який замінює іменник «smile» з попереднього речення із безособовим підметом.

Висновки і перспективи: Ключовими образами оповідання Р. Бредбері «The Smile» є образи зальної руйнації та масової бідності людей, яким протиставлено образ усмішки – те людяне, що

це залишилося у світі майбутнього. Образ всеосязної руйнації підсилено описами фізичного відчуття холоду, несприятливої погоди та знищеної місцевості – міст і доріг. Бідність людей видно, в першу чергу, з їхнього одягу. Натомість усмішку зображено як щось просте, але водночас тепле, рідне і прекрасне. Чотири проаналізовані переклади оповідання українською мовою (Я. Веприяка, Л. Коломієць, А. Євси та Б. Сторохи) засвідчують уважне прочитання оригіналу усіма перекладачами, їхнє намагання якнайточніше передати задум автора.

Для перекладу Я. Веприяка характерне використання цікавих епітетів і образів, розмовної лексики, що інколи є експресивнішою від оригіналу. Також було помічено використання рідковживаної лексики, що місцями призводило до не дуже вдалого вибору відповідника. Деякі образи було спрощено, а також у кількох випадках бачимо зміщення акцентів в перекладі з актуалізацією відмінних від оригіналу сем. Загалом, переклад Я. Веприяка є якісним і високохудожнім, про що свідчить той факт, що його включено до посібника-хрестоматії із зарубіжної літератури за 6 клас (1999 р.).

Переклад Л. Коломієць містить менше девіацій від оригіналу, використання цікавих образів і загалом – уважне прочитання оригіналу, систе-

матичний підхід до вживання синонімів, незначні відхилення щодо експресивності. Переклад Л. Коломієць вміщено до щомісячного науково-методичного журналу «Всесвітня література в середніх навчальних закладах України» за 1999 рік (№ 3).

Переклад А. Євси характеризується систематичними спрощеннями оригіналу та опущенням важливих деталей, що інколи призводить до зміщення акцентів, нейтральністю лексики, але водночас містить деякі дуже вдалі знахідки. Цей переклад вміщено до хрестоматії зі світової літератури за 6 клас (2011 р.).

В перекладі Б. Сторохи було помічено деякі втрати та опущення, а також помилковий вибір відповідника. Водночас, тут знаходимо кілька надзвичайно вдалих рішень та цікавих образів, а також експресивних відповідників. Цей переклад знаходимо у підручнику зі світової літератури за 6 клас (2014).

Загалом, можемо зробити висновок, що синхронна множинність – явище не лише позитивне, а й необхідне, адже кожного разу ми спостерігаємо нове прочитання автора, що допомагає якнайповніше розкрити його творчий задум. Перспектива подальшого дослідження полягає у дослідженні рецепції творчості Р. Бредбері в українській полісистемі.

Список літератури:

1. Бредбері Р. Усмішка [Електронний ресурс] / Р. Бредбері ; [пер. з англ. Л. В. Коломієць]. – Режим доступу : http://ucorpus.ucoz.com/load/r_bredberi_usmishka/1-1-0-19
2. Бредбері Р. Усмішка [Електронний ресурс] / Р. Бредбері ; [пер. з англ. Я. Д. Веприяка]. – Режим доступу : <http://www.ukrlib.com.ua/books-zl/printthebookzl.php?id=55&bookid=18&sort=0>
3. Бредбері Р. Усмішка / Р. Бредбері ; [пер. з англ. А. Євси] // Всесвіт. – К., 2000. – № 9–10. – С. 194–197.
4. Бредбері Р. Усмішка / Р. Бредбері ; [пер. з англ. Б. Сторохи] // Світова література. Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів – К. : Грамота, 2014. – С. 196–200.
5. Кочур Григорій Порфирівич. Література та переклад : дослідження, рецензії, літературні портрети, інтерв'ю / уряд. М. Кочур. – Київ : Смолоскип, 2008. – Т. 1. – 612 с.
6. Новикова М. Урок двох майстрів / М. Новикова // Всесвіт. – К., 1971. – №7. – С. 90–95.
7. Словник української мови : В 11 т. / АН УРСР. Інститут мовознавства ; за ред. І. К. Білодіда. – Київ : Наукова думка, 1970–1980.
8. Bradbury R. The Smile [Електронний ресурс] / R. Bradbury. – Режим доступу : <http://raybradbury.ru/library/story/52/9/0/>
9. Longman Dictionary of Contemporary English. – Barcelona : Cayfosa-Quebecor, 2001. – 1668 p.

Федив О.Е.

Львовский национальный университет имени Ивана Франко

РАССКАЗ «THE SMILE» Р. БРЕДБЕРИ В УКРАИНСКИХ ПЕРЕВОДАХ: К ВОПРОСУ О СИНХРОННОЙ МНОЖЕСТВЕННОСТИ

Аннотация

В статье исследованы четыре украинских перевода рассказа Р. Бредберри «The Smile» с точки зрения синхронной множественности. Описано явление множественности в переводе. Детально проанализирован каждый перевод относительно воссоздания ключевых черт оригинала. Сделаны выводы по переводческим решениям каждого переводчика (Я. Веприяка, Л. Коломиец, А. Евсы, Б. Сторохи). Указано перспективу дальнейшего исследования, которое заключается в изучении рецепции творчества Р. Бредберри в украинской полисистеме.

Ключевые слова: Р. Бредберри, синхронная множественность, перевод, Я. Веприяк, Л. Коломиец, А. Евса, Б. Стороха.

Fediv O.Ye.

Ivan Franko National University of Lviv

R. BRADBURY'S SHORT STORY «THE SMILE» IN UKRAINIAN TRANSLATIONS: THE ISSUE OF SYNCHRONIC MULTIPLICITY

Summary

The article researches four Ukrainian translations of R. Bradbury's short story «The Smile» in terms of synchronic multiplicity. The phenomenon of multiplicity in translation is described. Each translation is thoroughly analysed as for the reproduction of key features of the original. The conclusions about the translation choices of each translator (Ya. Vepryniak, L. Kolomiyets, A. Yevsa, B. Storokha) are made. The prospect of further research is mentioned, which lies in studying the reception of R. Bradbury's works in the Ukrainian polysystem.

Keywords: R. Bradbury, synchronic multiplicity, translation, Ya. Vepryniak, L. Kolomiyets, A. Yevsa, B. Storokha.